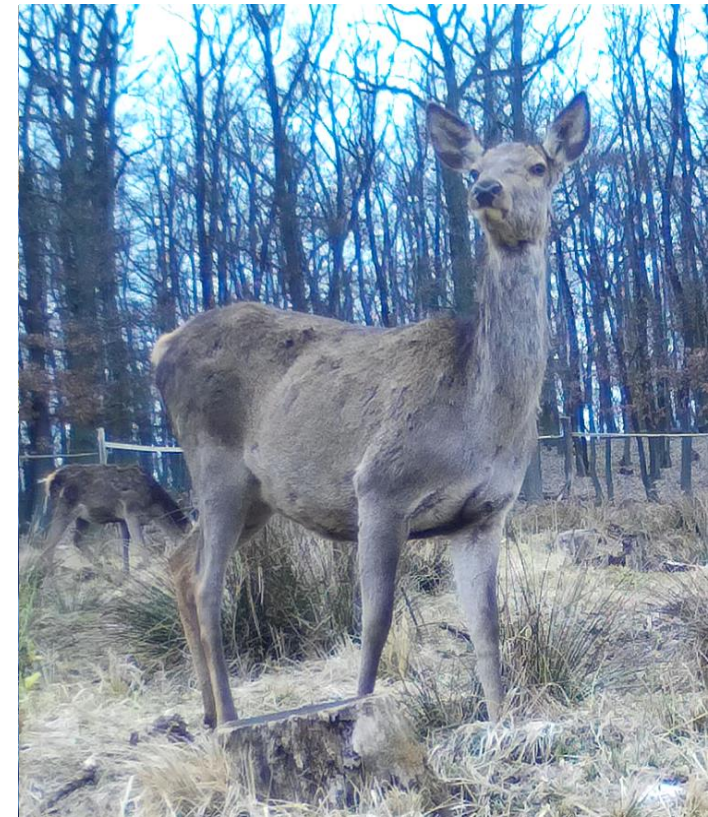

Škody působené prasetem divokým, jejich řešení a možnosti předcházení

Ing. Vlastimil Skoták, Ph.D.

Výzkumný ústav
lesního hospodářství
a myslivosti, v. v. i.

- MENDELU
- Lesnická
- a dřevařská
- fakulta

Škody zvěří v ČR v letech 2019 a 2022

Polní plodiny:

Odhad cca 1,5 miliardy v roce 2019

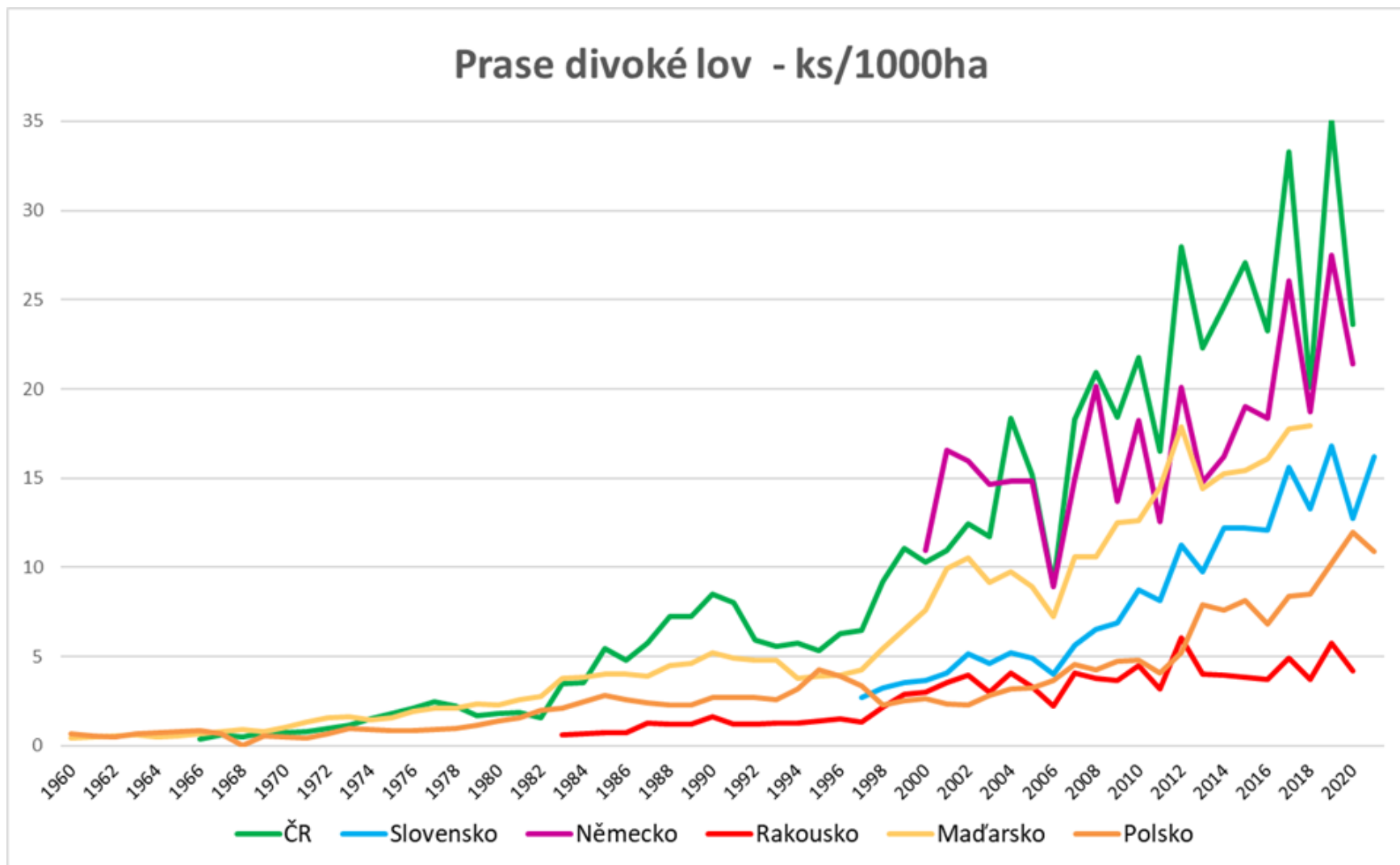
Odhad cca 2,2 miliardy v roce 2022

Lesní porosty:

Odhad cca 2,5 miliardy v roce 2022

Vývoj početnosti spárkaté zvěře v ČR a v Evropě

Vývoj početnosti spárkaté zvěře v ČR a v Evropě

	1999	2009	2019	2021
jelen evropský	15 357	20 403	23 719	29 842
srnec obecný	99 932	131 501	99 158	105 570
jelen sika	4 940	9 526	15 449	19 382
daněk skvrnitý	8 052	13 091	28 313	30 982
muflon	6 615	8 733	9 993	10 580
prase divoké	72 949	121 185	231 014	160 811

ÚHÚL, Český statistický úřad

Škody na zemědělských kulturách

Kde škody vznikají?

Kdy škody vznikají?

Proč škody vznikají?

Škody na zemědělských kulturách

Poškození zemědělských kultur: pšenice, řepka, kukuřice...

→ zemědělské plodiny poskytují dostatek potravy a krytu

- rozsáhlé půdní bloky zajišťují zvěři klid
- většina plodiny atraktivní v době zralosti

Poškození trvalých travních porostů:

- v jarním a podzimním období
- specifické poškození černou zvěří

Škody na zemědělských kulturách 2022

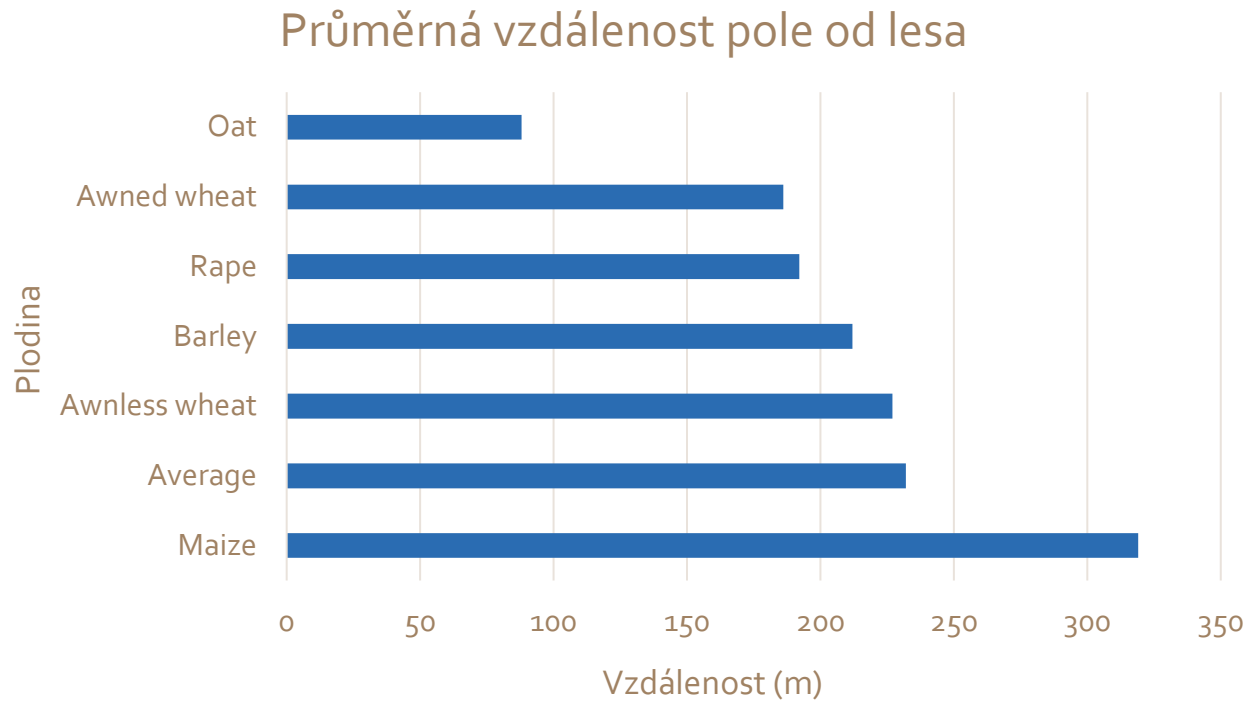

Plodina	Škoda celkem v mil. Kč
Pšenice	747
Žito	23
Ječmen	101
Oves	38
Tritikale	32
Řepka	77
Kukuřice zrno	392
Kukuřice siláž	728

Poškození dle plodiny 2019

Poškozená plocha (11,13 ha)
Hranice zemědělské plochy (24,67 ha)

0 50 100 200 m

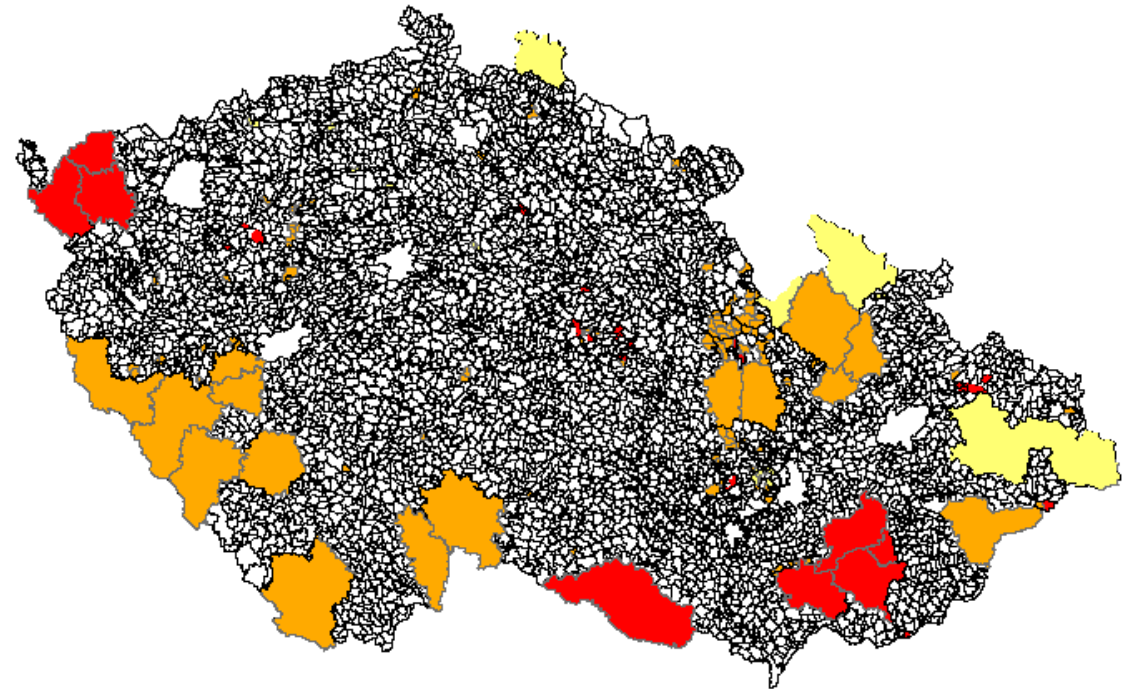
Rytí travních porostů

Poškození lesních výsadeb

- Typ poškození není nový, ale má vzrůstající tendenci
- Vyskytuje se v rámci celé ČR
- V ohniscích poškozeno až 80 % výsadeb
- Bývá i opakovaně na jedné ploše
- Škoda na sazenicích za rok 2019 byla odhadnuta na 85 milionů korun za ČR

Popis poškození vytažených sazenic

Vytažení:

- Uchopením za kořenový krček
- Většinou otisky zubů na kmínku
- Rozdílné znaky od jelenovitých

Vyrytí

- Systematické vyrývání bez poškození okolí sazenice
- U části rostlin jen zkoumání jamky bez vyrytí

Popis poškození vytažených sazenic

Popis poškození vytažených sazenic

Příčiny poškození

Potravní chování – konzumace kořenového systému

Zkoumání potravních příležitostí – ponechání sazenice na okraji jamky bez dalšího poškození, nebo porušení kořenového balu

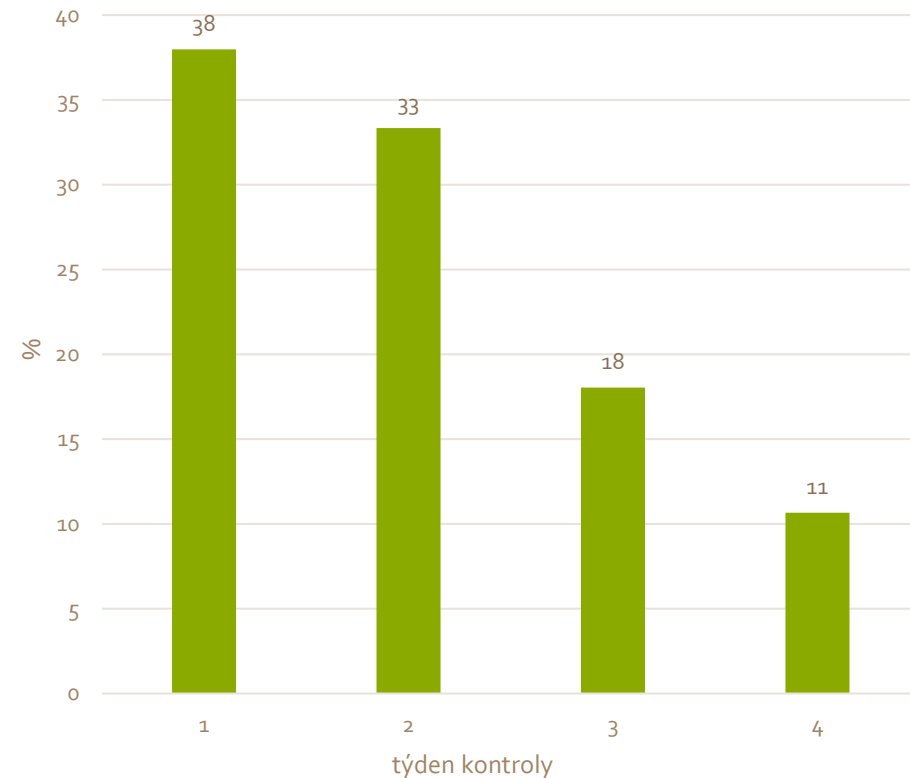

Příčiny poškození

Zkoumání potravních příležitostí

- V průběhu celého roku
- Velmi těžce předvídatelné
- Krátké časové období

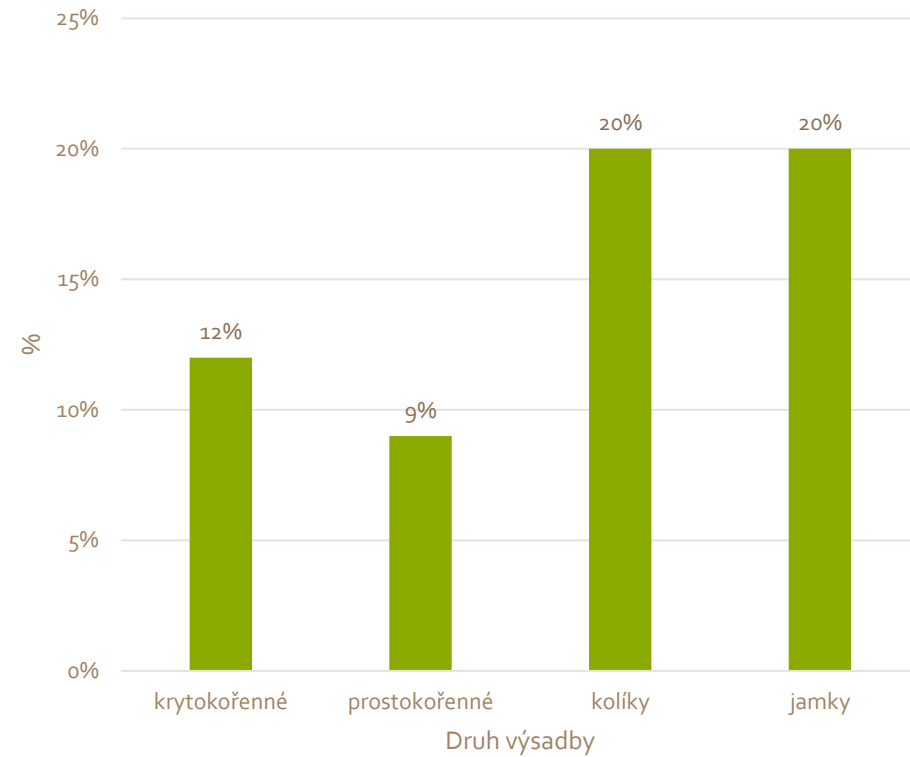
Poškození sazenic dle období od výsadby

Faktory ovlivňující poškození

Poškození dle druhů výsadby

Možnosti ochrany – vlastníci pozemků

- **Rozčlenění půdních bloků** na menší celky, ve kterých se zvěř necítí bezpečně
- Zvažovat **rozmístění plodin** na zemědělských pozemcích tak, aby na sebe nenavazovaly atraktivní plodiny
- Umožnit uživatelům honitby rozmístění mysliveckých zařízení pro efektivní lov

Možnosti ochrany – uživatelé honiteb

- Rozdělení honitby dle rizika vzniku škod na klidové zóny a místa s intenzivním loveckým tlakem (např. výsevy kukuřic, brambory...), tato místa přehodnocovat dle aktuální situace
- **Dodržovat stavy zvěře** v rozmezí mezi minimálními a normovanými stavy
- Komunikovat s vlastníky pozemků, navrhnout řešení a realizovat je (aktivní přístup), využívat myslivecká zařízení, která jsou určena zejména k lovu zvěře

Možnosti ochrany – vlastníci i uživatelé

- Pachové ohradníky
- Akustické plašiče
- Optické plašiče
- Kombinované plašiče

Účinnost pachových repelentů

- Exaktně testováno v roce 2007 ve Švýcarsku na třech různých lokalitách
- Test vždy na páru vnadišť (100 m od sebe) se stejným množstvím a složením krmiva, jedno vnadiště ošetřeno repelenty dle pokynů výrobce × kontrola
- V rámci testovaného období na ochráněném vnadišti zaznamenáno celkem 76 návštěv černé zvěře, na neochráněném 80 návštěv
- Pachové ohradníky snížily pravděpodobnost návštěv černé zvěře na vnadišti o 0,4 %

Další možnosti ochrany - ohradníky

- Výhody: relativně efektivní ochrana zemědělských kultur i proti spárkaté zvěři
- Nevýhody: nesnadná manipulace, nákladné, zajištění údržby, omezení prostupnosti krajiny i pro další druhy

Nejúčinnější způsob ochrany je důsledné sledování početních stavů zvěře a její regulace průběžným odlovem.

Děkuji za pozornost.

